

FÅGELSTRÄCKET VID ÖRBY ÄNGAR

2001 - 03 och 2005

En sammanställning av fyra års sträckräkningar

Gustaf Persson

INLEDNING

Under fyra höstar, 2001 – 03 och 2005, genomfördes räkning av sträckande fågel vid Örby Ängar - strax söder om Helsingborg. Räkningar bedrevs varje år mellan 11 aug - 10 nov. och genomfördes alla år efter samma rutiner. Räkningarna inleddes alltid i gryningen och i snitt 4 timmar framåt. Observationsplats var norra ändan av fotbollsplanen, vid grusvägen som går ner mot sundet. Syftet med räkningarna var att undersöka vilka fågelarter och i vilken omfattning dessa använder Örby Ängar som sträckväg vid höstflyttningen. Sporadisk bevakning av sträcket har gjorts där tidigare år. Räkningssären presenteras var för sig och i slutet av redovisningen hittar man det totala antalet arter och individer i tabell 5.

2001

Under hösten räknades flyttfågel vid Örby ängar under totalt 67 dagar – 254 tim. (aug 13 dagar – 53 tim, sep 24 dagar – 82 tim, okt 27 dagar – 109 tim, nov 3 dagar – 10 tim). Räkningarna inleddes i gryningen och pågick i snitt 3,5 tim/dag.

STRÄCKETS ALLMÄNNA FÖRLOPP

Totalt bokfördes under hösten 792 467 fåglar - fördelat på 118 arter. Klar dominans utgjordes av bofink/bergfink som svarade för 70% (558 268) av samtliga sträckare, följt av ringduva 8%, (63.628), grönsiska 5% (41 946), blåmes 2% (15 943) kaja 2% (15 368), björktrast 1,7% (13 631), gulärta 1,5% (12 239).

Som väntat var rovfågelsträcket svagt med endast 4 895 individer. Speciellt låga var siffrorna för bivråk (171), sparvhök (356) och fiskgjuse (1). Artmässigt var däremot rovfågarna väl representerade med 14 sträckande arter.

En annan grupp som sträckte i lågt antal var svalorna med endast 6 299 individer. Höga eller måttligt höga siffror visade däremot enkelbeckasin 204, gulärta 12 239 och sävsparv 1 678.

Den individrikaste perioden inföll mellan 19 sep - 20 okt då c:a 90% av sträckarna passerade.

INVASIONSARTER OCH RARITETER

Invasionsarterna var ganska rikligt representerade under hösten, med höga siffror för: större hackspett (129), blåmes (15 943) korsnäbb (1 142) eller måttligt höga eller låga siffror: mindre hackspett (4), björktrast (13 631), svartmes (39), nötskrika (30), nötkråka (39) och domherre (392).

De enda fåglarna som passar in på epitetet "rariteter", som sträckte under hösten, var större piplärka (1 ex. 7 okt och 1 ex. 12 okt) och kungsfiskare (1 ex. 13 okt).

Bland rastande fågel var nog trastsångare, som sågs 18 aug, den mest "rara" fågeln.

DAGAR MED INTRESSANT ARTSAMMANSÄTTNING

7 okt (SO 10 m/s) ringduva 12 000 - ängspiplärka 1 000 - blåmes 2 100 - bo/bergfink 168 000 - grönsiska 3 000 - hämpling 2 100 - lappsparv 6 och sävsparv 170.

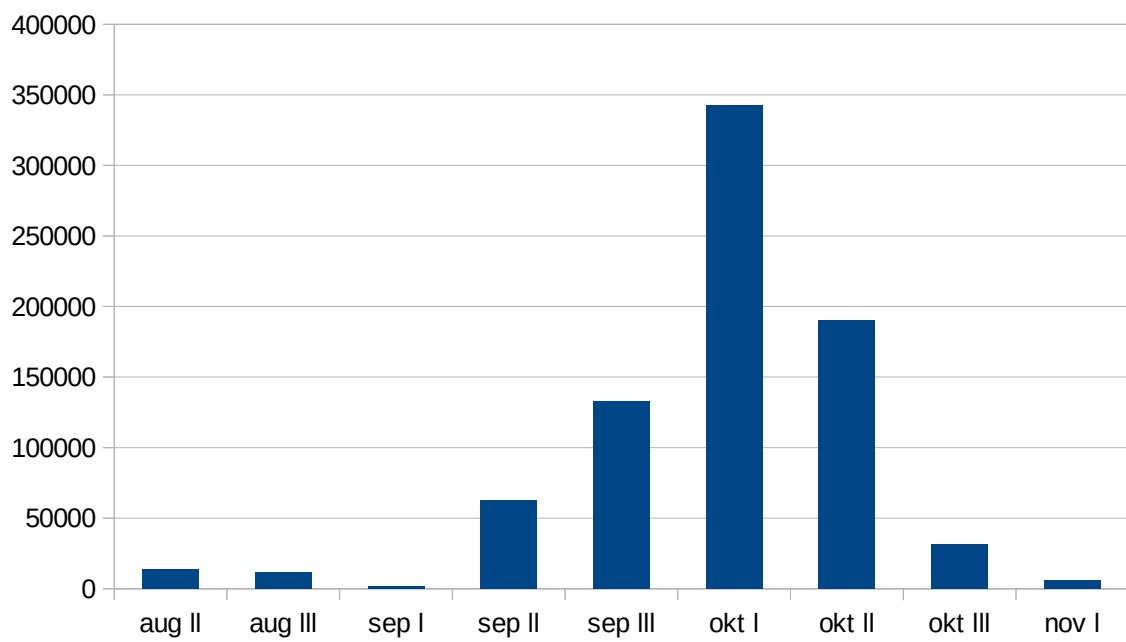
12 okt (SV 2 - 5 m/s) ringduva 5 000 - rödvingetrast 4 000 - björktrast 1 500 - blåmes 3 300 - talgoxe 300 - bo/bergfink 75 000 och vinterhämpling 80.

17 okt (V 5 m/s) ormvråk 1 600 - ringduva 3 000 - kaja 1 000 och svartmes 28.

18 okt (SO 5 m/s) ormvråk 400 - ringduva 4 600 - större hackspett 17 - kaja 1 100 - gråsiska 205 och domherre 86. Denna dag sträckte 53 olika arter.

23 okt (OSO 8 m/s) sädgås, kanadagås, grågås, vitkindad gås, björktrast 4 700 och kaja 1 200.

Tabell 1 Antal sträckande individer per tiodagarsperiod hösten 2001

Sträckande grågäss foto Lars Brunkman

2002

Under hösten räknades flyttfågel vid Örby ängar under totalt 74 dagar – 268 tim. (aug 11 dagar – 32 tim, sep 29 dagar – 130 tim, okt 28 dagar – 93 tim, nov 6 dagar – 13 tim). Räkningarna inleddes i gryningen och pågick i snitt 3,5 tim/dag.

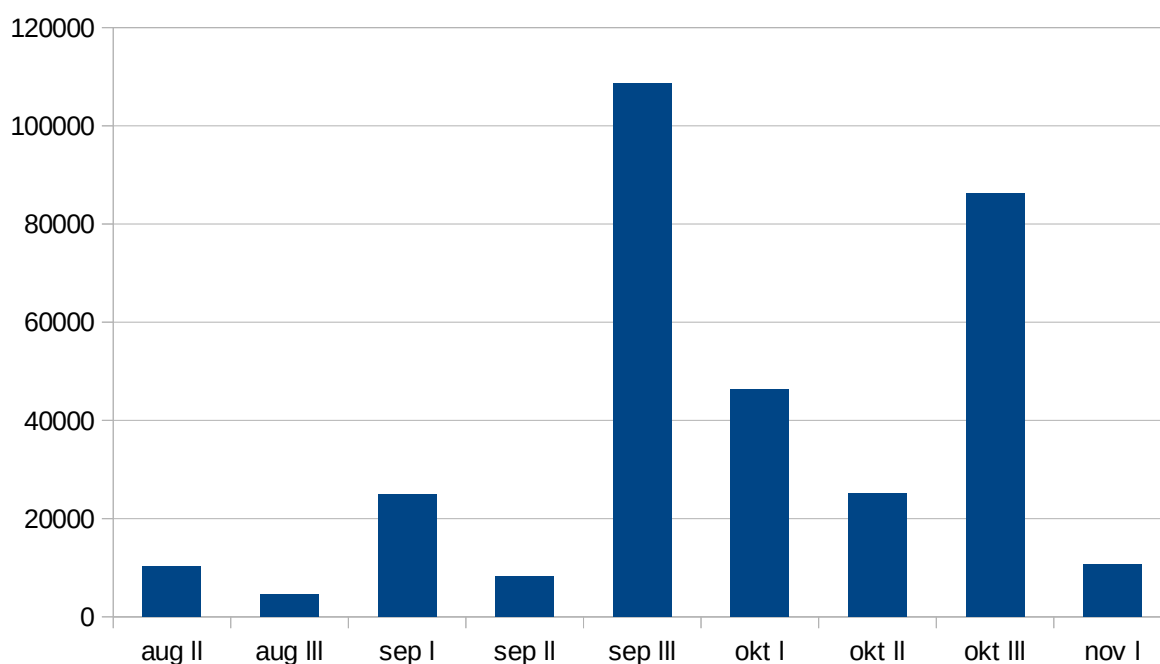
STRÄCKETS ALLMÄNNA FÖRLOPP

Under hösten sträckte totalt 325 204 fåglar fördelat 109 arter. Individrikast sträckte artparet bofink/bergfink som stod för 50% av sträcket (164 049), ringduva 15% (49 015), kaja 6% (18 215), grönsiska 6% (18 197, björktrast 4% (13 674) och korsnäbb 2% (6 604). Individrikast var perioden 20 sep – 15 okt.

INVASIONSARTER OCH RARITETER

De enda invasionsarterna under hösten var mindre korsnäbb med 6 604 sträckande individer, samt bändelkorsnäbb med 11 ex. Rariteter var citronärta (1) och större piplärka (1). Andra ”udda” sträckande arter var jorduggla, fältpiplärka och berglärka.

Tabell 2 Antal sträckande individer per tiodagarsperiod hösten 2002

Sträckande starar foto Lars Brunkman

2003

Under hösten räknades flyttfågel vid Örby ängar under totalt 74 dagar – 286 tim. (aug 14 dagar – 46 tim, sep 28 dagar – 122 tim, okt 26 dagar – 99 tim, nov 6 dagar – 19 tim). Räkningarna inleddes i gryningen och pågick i snitt 4 tim/dag.

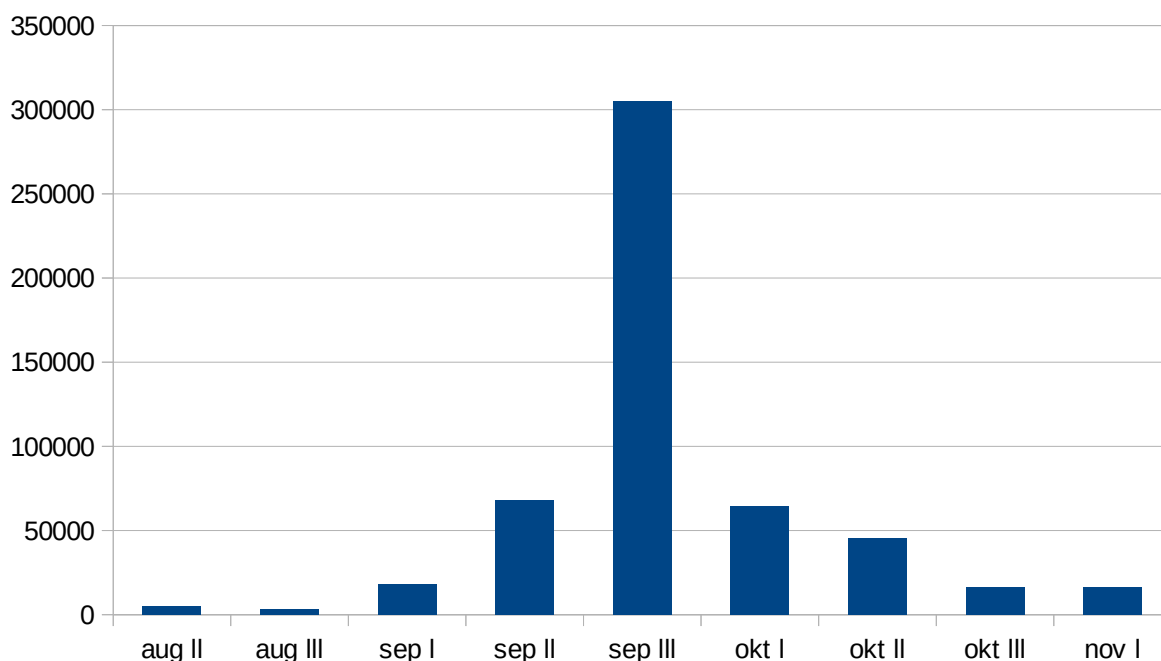
STRÄCKETS ALLMÄNNA FÖRLOPP

Under hösten sträckte totalt 541 227 fåglar fördelat på 113 arter. Klar majoritet utgjordes av bofink/bergfink som svarade för 73% av de sträckande fåglarna (394 290), ringduva 10% (54 343), grönsiska 2,5% (13 689), blåmes 2,3% (12 7229), björktrast 1,9% (10 556). Den individrikaste perioden inföll mellan 28 sep -12 okt då c:a 80% av samtliga fåglar passerade.

INVASIONSARTER OCH RARITETER

Hösten invasioner blev av måttlig omfattning, men med viss rörelse hos mesar och större hackspett och i november sidensvans. Rariteterna representerades av större piplärka (1) och citronärta (1)

Tabell 3 Antal sträckande individer per tiodagarsperiod hösten 2003

2005

Under hösten räknades flyttfågel vid Örby ängar totalt 73 dagar – 266 tim. (aug 15 dagar – 46 tim, sep 23 dagar – 88 tim, okt 27 dagar – 110 tim, nov 8 dagar – 22 tim. Räkningarna inleddes i gryningen och pågick i snitt 3,5 tim/dag.

STRÄCKET'S ALLMÄNNA FÖRLOPP

Under hösten sträckte totalt 692 384 fåglar fördelat på 118 arter. Som vanligt dominerade bofink/bergfink som svarade för 72% av samtliga sträckande fåglar (500 965), följt av ringduva 7,7% (53 747), grönsiska 3,2% (22 603), blåmes 2,3% (16 143), kaja 2% (13 887) och stare 1,6% (11 315). Den individrikaste perioden inföll mellan 22 sep -15 okt då c:a 80% av samtliga fåglar passerade.

Flera arter svarade för sin högsta höstnotering under de fyra höstarna: Grågås 1 507 (tidigare som högst 1 113), vitkindad gås 2 081 (314), fiskmå 571 (150), trädlärka 498 (304), talgoxe 2 710 (1 293), stare 11 315 (8 683), grönfink 9 654 (6 705),

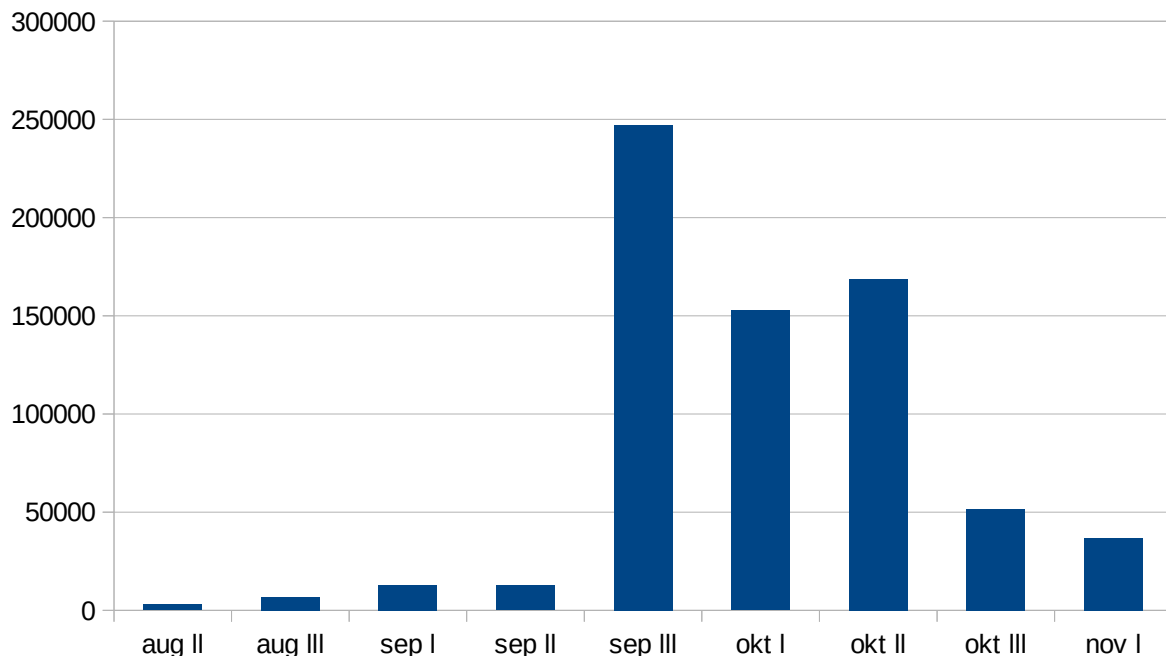
steglits 969 (425), vinterhämpling 501 (268). gråsiska 993 (672), domherre 1 962 (392), gulspurv 608 (258) och sävsparv 3 159 (2 236).
Lägre siffror än tidigare höstar visade bl.a backsvala, hussvala och ängspiplärka.

INVASIONSARTER OCH RARITETER

Betydande rörelser förekom hos sidensvans (1 400), gråsiska (993) och domherre (1 962). Rariteter under hösten var stripgås (2), stäppörn (1), och större piplärka (2), Andra ”udda” sträckare var smålom, ängshök, svartsnäppa, småtärna, jorduggla och snösiska.

Individrikaste dag blev 25 sep (SO 6-9 m/s, klart +18) med 91 483 sträckande individer.

Tabell 4 Antal sträckande individer per tiodagarsperiod hösten 2005

Sträckande ringduvor foto Lars Brunkman

Tabell 5 Totalt antal sträckande fåglar 2001 – 03 och 2005

ART	2001	2002	2003	2005
Knölsvan	33	35	45	13
Mindre sångsvan	4	9	0	3
Sångsvan	45	40	3	3
Sädgås	114	202	90	2
Grågås	198	1.113	802	1.507
Strippgås	0	0	0	2
Kanadagås	381	733	496	166
Vitkindad gås	18	314	36	2.081
Prutgås	140	315	45	23
obestämd gås	169	196	25	65
Gravand	0	1	6	0
Bläsand	71	46	54	102
Kricka	18	7	17	36

Gräsand	61	41	83	29
Stjärtand	12	0	1	0
Skedand	4	0	0	2
Brunand	0	0	22	0
Vigg	5	2	0	18
Ejder	460	76	87	0
	2001	2002	2003	2005
Sjörre	2	0	7	5
Knipa	0	0	13	0
Småskrake	3	11	8	2
Storskrake	0	26	14	5
obestämd and	0	0	0	20
Smålom	0	0	2	1
obestämd lom	0	0	1	0
Gråhakedopping	0	0	1	0
Gråhäger	48	61	48	32
Storskarv	680	1.017	1.206	642
Bivråk	171	26	125	131
Brun glada	1	1	0	0
Röd glada	14	11	31	21
Havsörn	0	0	0	1
Brun kärrhök	12	12	13	5
Blå kärrhök	6	10	3	4
Ängshök	0	0	0	1
Stäpphök	0	0	1	0
Duvhök	3	1	1	1
Sparvhök	356	263	251	383
Ormvråk	4.250	692	1.818	2.095
Fjällvråk	17	11	7	17
Kungsörn	0	0	0	1
Stäppörn	0	0	0	1
Fiskgjuse	1	5	7	2
Tornfalk	32	19	33	24
Stenfalk	19	8	17	5
Lärkfalk	6	5	3	4
Pilgrimsfalk	1	0	2	3
Trana	6	65	0	7
Strandskata	2	3	0	0
Mindre strandpipare	1	0	0	0
Större strandpipare	0	0	2	0
Ljungpipare	763	1.808	507	388
Tofsvipa	394	261	239	552

Kärrensnäppa	3	0	0	1
obestämd calidris	3	5	0	0
Brushane	1	4	4	0
Enkelbeckasin	204	75	41	28
Morkulla	0	0	0	1
Myrspov	1	17	21	0
	2001	2002	2003	2005
Småspov	1	0	0	0
Storspov	2	1	1	1
Svartsnäppa	0	0	0	1
Rödbena	5	1	0	2
Gluttsnäppa	7	2	8	6
Skogssnäppa	0	0	0	1
Grönbenas	13	2	1	1
Roskarl	0	0	1	0
Kustlabb	0	0	2	0
Skrattmåå	1.598	1.438	1.692	2.819
Fiskmåå	17	107	150	571
Fisktärna	1	0	12	0
Småtärna	0	0	0	1
Kentsk tärna	3	41	10	11
Tordmule/Sillgrissla	0	1	35	0
Skogsduva	555	335	633	503
Ringduva	63.628	49.015	54.343	53.747
Turkduva	61	88	52	14
Turturduva	0	0	0	1
Gök	1	1	7	0
Jorduggla	0	1	0	2
Tornseglare	2.032	382	541	464
Kungsfiskare	1	0	0	0
Större Hackspett	129	15	62	68
Mindre Hackspett	4	2	3	0
Gröngöling	1	0	0	0
Spillkråka	4	1	5	7
Trådlårka	304	181	170	498
Sånglårka	1.085	522	729	1.079

Berglärka	1	1	0	0
Backsvala	491	97	85	74
Ladusvala	3.704	5.560	3.122	2.182
Hussvala	2.104	2.270	2.947	1.330
	2001	2002	2003	2004
Större piplärka	2	1	2	2
Fältpiplärka	0	3	3	0
Trädpiplärka	3.442	6.017	3.853	4.557
Ängspiplärka	6.029	1.718	3.554	1.266
Rödstrupig piplärka	13	8	12	12
Skärpiplärka	3	1	0	0
Citronärla	0	1	1	0
Gulärla	12.239	5.433	3.832	6.878
Forsärla	24	39	85	59
Sädesärla	540	704	622	694
Sidensvans	260	14	862	1.400
Järnsparv	125	67	65	40
Stenskvätta	7	3	0	1
Buskskvätta	0	9	0	0
Björktrast	13.631	13.674	10.556	11.173
Taltrast	1.077	319	823	373
Rödvingetrast	7.183	445	996	517
Dubbeltrast	82	17	23	13
Koltrast	17	8	29	7
Skäggmes	10	0	0	3
Stjärtmes	15	0	43	7
Svartmes	39	8	301	139
Entita	0	0	5	0
Talltita	5	0	0	0
Blåmes	15.943	2.159	12.722	16.143
Talgoxe	1.247	192	1.293	2.710
Nötväcka	4	1	16	1
Kungsfågel	7	0	44	2
Varfågel	9	4	10	7
Nötkråka	39	2	41	20
Nötskrika	30	0	60	3
Kaja	15.368	18.215	6.459	13.887
Råka	3.781	4.201	2.989	5.463

Kråka	628	601	230	550
Korp	0	1	0	6
Skata	4	0	0	0
Stare	8.683	5.041	4.679	11.315
Pilfink	0	0	0	43
	2001	2002	2003	2005
Bo/Bergfink	558.268	164.049	394.290	500.965
Gulhämpling	4	1	1	5
Grönfink	6.705	5.026	4.397	9.654
Steglits	390	425	404	969
Grönsiska	41.946	18.197	13.689	22.603
Hämpling	5.330	1.278	772	1.472
Vinterhämpling	268	144	100	501
Gråsiska	672	55	37	993
Snösiska	0	0	0	2
Bändelkorsnäbb	2	11	0	2
Större/Mindre korsnäbb	1.142	6.604	146	253
Rosenfink	0	0	2	3
Domherre	392	278	327	1.962
Stenknäck	470	94	423	116
Lappsparv	19	0	5	4
Snösparv	6	0	0	1
Gulsparrv	189	258	159	608
Ortolansparv	4	8	4	3
Sävsparrv	1.678	2.236	1.372	3.159
Totalt sträck 11 aug – 10 nov	792.467	325.204	541.227	692.384
Antal arter	118	109	113	118